

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Indbydelsesskrift

til

Afgangs- og Aarsexamen

i

Kongsbergs Middelskole.

1874.

INDHOLD:

Skoleefterretninger, meddelte af Rektor.

KONGSBERG 1874.
Trykt af N. Erlandsen.

Skoleefterretninger.

Middelskolens Afgangsexamen i 1873.

Opgaverne til de skriftlige Prøver ved Middelskolens Afgangsexamen i Juni og Juli 1873 blev ikke tilstillede Skolen fra Kirke- og Undervisnings-Departementet. Rektor anmodede derfor overensstemmende med Reglementet for denne Examen vedkommende Lærere efter Samraad med de af ham opnævnte Censorer at fremkomme med Forslag til 3 Opgaver i hver af de skriftlige Prøver.

Af de foreslaaede Opgaver valgtes af Rektor følgende:

Modersmaalet:

Elvene i Norge og deres Nytte.

Tydsk Stil:

Adelsmanden og Skræderen.

En Adelsmand i Anjou, ved Navn Charnace, der levede paa Ludvig den Fjortendes Tid, havde foran sit Slot en lang Allee, der blev albrudt af en Bondes Bolig og lille Have. Adelsmanden havde aldrig kunnet bevæge Bonden til at sælge dem, og da han ikke kunde fordrage Synet af denne Hytte, udtænkte han et spøgefuldt Middel til at skaffe den bort. Eieren var Skræder; han lod ham kalde og sagde til ham, at han havde et meget presserende Arbeide for ham; men for at være sikker paa, at det blev færdigt til behørig Tid, forlangte han, at Skræderen skulde arbeide paa Slottet, hvor han skulde erholde Kost og Bolig tilligemed kontant Betaling; men han maatte ikke forlade Slottet, før Alt var færdigt. Adelsmanden tilføiede

endvidere, at det ikke skulde blive ved den akkorderede Pris, dersom han var tilfreds med hans Arbeide. Skræderen var tilfreds hermed og tog fat paa Arbeidet.

Latinsk Stil:

Medens Cæsar dvælede i disse Egne for at skaffe sig Skibe, kom der fra en stor Del af Morinerne Gesandter til ham, der skulde undskylde sin Nation med Hensyn til den tidligere Plan: Barbariske og med vor Skik ukjendte Mennesker havde paaført Romerne Krig, men vilde nu gjøre, hvad han havde befalet dem. Cæsar fandt, at dette indtraf meget beleiligt for ham, og fordi han hverken vilde efterlade en Fiende i Ryggen paa sig eller paa denne Tid havde let for at føre Krig, paabød han dem et stort Antal Gidsler. Han lod samle 80 Lastskibe og fordelte alle de Langskibe, som han havde, mellem sine Legater. Atten Langskibe hindrede Vinden fra at løbe ind i samme Havn; over disse satte han Centurioner.

Engelsk Stil:

I Kong Alfreds Dage levede der en fattig Kone, hvis Hytte var beliggende i en afsides Landsby, en stor Mængde Mile fra London. Hun havde været Enke nogle Aar og havde et eneste Barn, ved Navn Jack, hvem hun bar altfor meget over med. Følgen af hendes blinde Partiskhed var, at Jack ikke viste den mindste Opmærksomhed for Noget, hun sagde, men var dorsk, skjødesløs og overdaadig. Hans Daarskaber grundede sig ikke paa en slet Gemytsbeskaffenhed, men hans Moder havde aldrig holdt ham i Ave. Efterhaanden skilte hun sig ved Alt, hvad hun besad — neppe var nogen Ting tilbage uden en Ko. — Den stakkels Kone mødte en Dag Jack med Taarer i sine Øine; hendes Nød var stor, og for første Gang i sit Liv kunde hun ikke lade være at bebreide ham, idet hun sagde: "O, du slette Barn! ved dit udsvævende Levnet har du tilsidst bragt mig til Betleri og Elendighed. Grusomme

Dreng! jeg har ikke Penge nok til at kjøbe en Bid Brød for en Dag til; Intet er nu tilovers at sælge uden min stakkels Ko; jeg er bedrøvet over at skilles ved den; men vi maa ikke sulte.“

Regning og Konstruktionstegning:

1. At finde x og y af Ligningerne

$$x - \frac{1}{7} (y - 2) = 5.$$

$$4y - \frac{1}{3} (x + 10) = 3.$$

2. Paa en Eiendoms gjøres to Bud. Det ene Bud er 1320 Spd. kontant, det andet Bud er 1500 Spd. at betale om tre Aar. Hvilket Bud er bedst, naar Rentefoden er $4\frac{1}{2}$ p. c. p. a.?

3. $\text{Log} \left(\frac{\sqrt[3]{a^2 - b^2} \cdot \sqrt{a + b}}{\sqrt{a - b}} \right) =$

4. Et ligebenet Triangels ene Ben er $0,65^m$, Perpendikulæren fra Toppunktet paa Grundlinien er $0,49^m$. Hvor stor er Grundlinien?

Ved Besvarelsen af Opgaverne i tydsk, engelsk og latinsk Stil var det med Departementets Samtykke tilladt Examinanderne at benytte følgende Hjælpe midler:

Grönbergs dansk-tydske, Ferral og Repps dansk- engelske og Ingerslevs dansk-latinsk Ordbøger samt Madvigs latinske Grammatik.

Besvarelserne af de skriftlige Opgaver bleve bedømte:

- I Modersmaal af Rektor med Adjunkt Bugge som Censor,
- tydsk Stil af Adjunkt Bugge med Klasselærer, Cand. theol. Moe som Censor,
- latinsk Stil af Adjunkt Bugge med Rektor som Censor,
- engelsk Stil af Timelærer Prahm med Adjunkt Bugge som Censor,
- Regning og Konstruktionstegning af Adjunkt Saxild med Timelærer Klausen som Censor,

Samtlige Examinander erklæredes ved Censuren at have bestaaet den skriftlige Prøve, hvorfor der tilstededes dem Adgang til den mundtlige Examen.

Som Censorer ved den mundtlige Prøve fungerede:

I Religion: Sognepræst Thorne,

- Latin: Rektor,

- Engelsk: Adjunkt Saxild,

- Tydsk: Cand. theol. Moe,

- Historie: Cand. theol. Moe,

- Geografi: Adjunkt Saxild,

- Naturkundskab: Overstiger Rasch og

i Regning og Geometri Direktørerne Andresen og Hansteen, hvilke 3 sidstnævnte Censorer tilligemed Sognepræst Thorne viste Skolen den Velvillie at overtage dette Hværv efter Rektors Indbydelse.

I Skrivning og Tegning var Timelærer Prahm Censor sammen med vedkommende Lærere, Tilsynslærer ved Almueskolen Hoff og Guardein Steenstrup.

Middelskolens Afgangsexamen i 1873

	Modersmaal, skriftlig.	Modersmaal, mundtlig.	Latin, skriftlig.	Latin, mundtlig.	Engelsk, skriftlig.	Engelsk, mundtlig.	Tydsk, skriftlig.	Tydsk, mundtlig.	Regn., skriftl. og Konstruktionsl.
Sverre Dahm.	3	2½	2½	2½			3	2½	1
Harald Samuelsen.	3½	2	4	3			3	2	1½
Gustav Hartmann.	3	2½			4½	3	4	2½	2
Privatist ved denne Examen, Christian Andersen.	3	2½			2½	2	2½	2½	2½

Middelskolens Afgangsexamen var saaledes bestaaet af de Examinander, der havde fremstillet sig til denne Skolens Examen i 1873, hvorfor det dem tilkommende Modenhedsbevis ved Examens Afslutning blev dem meddelt.

blev bestaaet med følgende Udfald:

Regning og Geometri.	Religion.	Historie.	Geografi.	Fransk.	Naturkundskab.	Naturlære.	Naturhistorie.	Skrivning.	Tegning.	Hovedkarakter.
1½	2	2½	2½	3		1	2	2½	2½	Meget godt 2.27.
2½	3	2	1½	3		1	2	3	3	Meget godt 2.47.
2½	2½	4	3½	3½		2	2	2½	2	Godt 2.88.
2½	2	4	3	2½		3½	2	2	4	Godt 2.69.

I Forbindelse med Rektors Indberetning om Afgangsexamens Udfald skal ifølge Kirke- og Undervisnings-Departementets Bestemmelse nogle Specimina af Besvarelserne ved den skriftlige prøve herefter indsendes til dette Departement.

Skoleaaret 1873—74.

Skolens Forstanderskab.

Skolens Forstanderskab bestaar for Tiden af følgende Medlemmer foruden Rektor:

Konst. Byfoged Eggers,

Postmester Hanssøn,

og gjenvalgte i Formænds og Repræsentanters Møde den 29de December 1873:

Direktør Andresen og

Oberstlieutn. Landmark.

Siden forhenværende Byfoged Hoffmanns Udtrædelse af Forstanderskabet er Rektor dættes Formand.

Skolens Lærere.

Klasselærer, Cand. theol. Oscar Moe blev i Juli forrige Aar naadigst udnævnt til Kaldskapellan til Modum, hvorved Skolens Klasselærerpost atter blev ledig. Den besattes af Kirke- og Undervisnings-Departementet med Cand. theol. Frithjof W. Hansen, der den 1ste September t. A. tiltraadte sin Lærerstilling.

I de 3 første Uger af Skoleaaret, da Rektor var fraværende for at fungere som Censor i Historie og Geografi ved Examen artium 1873, var Skolens Bestyrelse overtaget af Adjunkt Saxild, medens Rektors Undervisningstimer i hans Fraværelse bleve besørgede af Adjunkt Bugge og Timelærer Prahm samt Stud. theol. Graff.

Discipelantallet. Fripladse.

Af de 36 Disciple, som Skolen havde i Slutningen af forrige Skoleaar 1872—73, blev efter den offentlige Examen i Alt 8 Disciple udmeldte af Skolen, nemlig for-

uden de 3, som bestode Middelskolens Adgangsexamen, samt 3 andre, der udgik af denne Skole, uden at fuldende dens Kursus, tillige de 2 sidste af den forrige Middello og Realskoles Disciple, hvilke to udgik efter fuldstændigen at have gennemgaaet dens Latinafdeliug. Hermed havde den forrige Middello og Realskole afsluttet sin Virksomhed.

Ved Begyndelsen af det nye Skoleaar i August f. A. optoges 8 Disciple. Skolen begyndte saaledes dette Skoleaar med 36 Disciple.

I Løbet af Skoleaaret ere endvidere 2 Disciple optagne i Skolen. Derimod er udtraadt:

I Oktbr. f. A. af Middelskolens 2den Kl. — III — 1 Discipel.
 - Marts d. A. - — 3die - — V — 1 —
 og af — 2den - — IV — 1 —

Skolen har saaledes i Slutningen af indeværende Skoleaar 35 Disciple.

Discipelantallets Fordeling i Klasserne ved Begyndelsen og Udgangen af indeværende Skoleaar vil sees af følgende Tabel:

		Disciplenes Fordeling i Skolens Klasser ved Aarets Begyndelse.			Disciplenes Fordeling ved Skoleaarets Slutning.		
		L Linie.	E Linie.	Tils.	L Linie.	E Linie	Tils.
3die Kl.	{ VI		2	2		2	2
	{ V	1	4	5	1	3	4
2den Kl.	{ IV	2	7	9	2	6	8
	{ III			9			9
1ste Kl.	{ II			5			5
	{ I			6			7
		3	13	36	3	11	35

Af Skolens Disciple i indeværende Skoleaar have været Sønder af udenbyesboende Forældre:

Fra Sandsver: 4,
- Numedal: 1.

Hel Friplads for Skoleaaret har været tilstaaet:

Af 3die Klasse — V 1 Discipel.

- 2den — — IV 1 —

og halv Friplads:

Af 3die Klasse — VI 1 Discipel.

- 2den — — IV 1 —

alle af Engelsklinien.

Det nye Skolelokale og dets Indvielse.

Om en Udvidelse af Skolelokalet var der allerede i 1862 vakt Spørgsmaal af Rektor, og da en Skolen tilhørende Udhusbygning, der indeholdt Pedelbolig, Bryggerhus og endel andre ydre Bekvemmeligheder for Skolen, den 27de April 1863 nedbrændte, blev Spørgsmaalet af Skolens Forstanderskab paa ny bragt under Overveielse. Efter erholdt Bemyndigelse fra Departementet for Kirke- og Undervisningsvæsenet lod Forstanderskabet ved Arkitekt Thrap-Meyer udarbejde forskjellige Forslag til nye Bygninger, af hvilke Forslag Forstanderskabet saavel som Skolens øvrige Vedkommende fortrinsvis anbefalede det ene, der gik ud paa Opførelsen af en ny Skolebygning med 4 Klasseværelser og 4 Hjælpeværelser samt Aftrædelsesværelse for Lærerne, medens den ældre Bygning fremtidig skulde anvendes til Bolig for Rektor og Pedel og derhos indeholde Festivitetslokale og udvidet Rum til Bibliothek samt en Del af Samlingerne.

Opførelsen af ny Skolebygning samt af nyt Udhus med Bryggerhus m. m., endvidere Restaurationen af den gamle Skolebygning og endel andre Udbedringer, hvortil

der allerede af Storthinget i 1863 var bevilget 668 Spd. 112 β , beregnedes i Alt til 7410 Spd. 104 β .

Til Iværksættelse af denne Byggeplan, hvorved der for Skolen vilde tilveiebringes et fuldstændigere og bekvemmere Skolelokale, bevilgede Storthinget i 1869, idet det gjentog en allerede af Storthinget 1866 fattet Beslutning, foruden Assurancesummen for den nedbrændte Udhushbygning 661 Spd. samt det af Storthinget i 1863 til Reparationer bevilgede, men ikke benyttede Beløb 668 Spd. 112 β , endvidere fire Femtedele af hvad Bygningen forøvrigt maatte koste, dog ikke over 4800 Spd., under Betingelse af, at Kongsberg Kommune tilskyder det forøvrigt til Bygningernes Fuldførelse fornødne Beløb og for Eftertiden overtager Skolelokalernes Vedligeholdelse mod at erholde Eiendomsret til samme.

Disse Betingelser for Storthingets Bevilgning vedtoges af Kongsberg Kommunebestyrelse ved Beslutning af 16de November 1869. under Forbehold af, at Byggeforetagendet udføres under Tilsyn af en af Kommunebestyrelsen valgt Byggekommission. Ved kongelig Resolution af 29de Januar 1870 blev denne Beslutning naadigst approberet.

De Forhandlinger, som gennem en Række af Aar i denne for Skolen vigtige Sag vare førte mellem Skolens Vedkommende og Kommunen, vare saaledes heldigen tilendebragte, og i Sommeren 1870 kunde Skolens Forstandskab skride til Udførelsen af de i Planen bestemte Byggearbejder.

Den af Kommunebestyrelsen forbeholdte Tilsynskommission udvalgte — den bestaar for Tiden af Formændene Overretssagfører Klem og Kjøbmand Halvorsen samt af Artilleri-Lieutenant Krag og Sölvværksarbejder J. Kongsgaarden — og som Arbeidsbestyrer, for at føre det nærmere Tilsyn med Arbeidets Udførelse, blev Bygmester Sahlgaard antaget af Forstanderskabet.

I Sommeren 1871 var Udhushbygningen og Gymnastik-

lokalet bragt i fuldfærdig Stand, og i Slutningen af forrige Aar var Arbeidet med Opførelsen af den nye Skolebygning, der ligesom Skolens övrige Bygninger er opført af Tømmer, saavidt fremskredet, at dens indvendige Indredning var færdig og Bygningen kunde tages i Brug. Med Kirke- og Undervisnings-Departementets Samtykke foregik Skolens Indtrædelse i den nye Bygning og dennes höitidelige Indvielse den 10de Januar d. A.

Paa denne Dag samledes Skolens Lærere og Disciple tilligemed dens Forstanderskab i den gamle Skolebygning, hvor ogsaa Kommunebestyrelsen, Menighedens Sognepræst, Almueskolens Lærere og flere af Disciplenes Forældre efter Indbydelse indfandt sig. Man begav sig derpaa i Procession over Gaardspladsen ind i den nye Bygning og samledes tilligemed de övrige, som havde indfundet sig for at deltage i Festen, i et Par af Bygningens større Klasseværelser.

Efter at de tvende første Vers af nedenstaaende, af en af Skolens Lærere for Anledningen forfattede Sang vare afsungne, fremtraadte Skolens Rektor og henvendte nogle Ord til Forsamlingen. I det han mindede om, at det netop var Femtiaarsdagen, siden den kongelige Resolution udgik, hvorved Middelskolen oprettedes, og Byen fik Erstatning for hvad den havde tabt, da dens allerede i forrige Aarhundrede bestaaende og i sin Tid anseede Latinskole nedlagdes i 1812, fremholdt han, ved Siden af de Anstrængelser, Kongsberg Kommune efter Evne havde gjort for Skolen, den Liberalitet og Beredvillighed, hvormed denne Skole hidtil var opretholdt ved efterhaanden betydelig forøgede, aarlige Bidrag af Staten. Til det nu opførte nye Skolehus havde ogsaa Staten bevilget den meget større Del af de fornødne Pengemidler. Han udtalte den Glæde og den Taknemmelighed, hvormed Lærere og Disciple vare traadte ind i dette nye Skolehus med de rummelige, höie, lyse og venlige Skoleværelser, lagde

Disciplene paa Hjerter efter bedste Evne at gjøre Fyldest for alle de Opofrelser, som af Forældre, Kommunen og Staten gjøres af Omsorg for dem, og, idet han erklærede det nye Skolehus taget i Brug af Skolen, opfordrede han efter den ham af Kirke- og Undervisnings-Departementet givne Bemyndigelse Menighedens tilstedeværende Sognepræst til at nedbede Herrens Velsignelse over Huset og den Gjærning, som skulde udøves i det, og derved indvie det.

Sognepræst Thorne, som med Beredvillighed havde imødekommet den til ham stillede Opfordring, holdt derpaa Indvielsestalen, i hvilken han fremhævede og udviklede den Sandhed, "at al Skoleundervisning maa være bygget paa kristelig Grundvold, og at en kristelig Opdragelse maa være ligesaavel den høiere som den lavere Almindeligheds Hovedformaal." Skolens Bestemmelse er at støtte den huslige Opdragelse i Hjemmet, hvor Grundvolden maa lægges, og opbygge den, hvor den fattes. Dette kunde alene ske ved at vejlede de Unge til kristelig Erkjendelse og styrke dem i kristelig Kjærlighed. Ved Siden af at uddanne Disciplene til nyttige Verdensborgere, maatte da Skolen heller aldrig glemme, at den ogsaa skulde uddanne dem til Himmelborgere, hvorfor Guds Ord maatte være Grundvolden, hvorpaa hele Skoleopdragelsen maa være bygget.

Efter Indvielsestalen blev sidste Del af Sangen afsunget.

För Talen.

Mel. Af Höiheden oprunden er.

1.

En liden Skare for Dig staar
 Og ser med Tak paa svundne Aar,
 Vor Fader i det Høie!
 Thi hvert et Frø, her lagdes ned
 Til Væxt for Tid og Evighed,
 Det fulgtes af dit Øie.

Svagt kun
 Vor Mund

Ord mon stamme;
 O! lad flamme
 I vort Hjerte
 Luetak, at Du os lærte.

2

Mens Aar de runde, Slægter gik,
 Og hver en Dag sin Naade fik
 I gamle Læresale,
 Saa svandt det halve Sekel hen, --
 Nu staar en Bolig reist igjen,
 Hvor Fremtids Slægt skal tale.

Fyld nu
 Vor Hu,
 Himlens Herre,
 Mens vi ere
 Her tilsammen!
 Giv Indvielsen dit Amen!

Efter Talen.

Mel. Vor Gud han er saa fast en Borg.
 Nu er den viet ind til Gud,
 Vor Skoles nye Bolig;
 Nu staar den der saa lys og prud,
 O! hjælp os virke trolig!
 O! vær Du med vort Værk,
 Du Sandheds Herre stærk!
 Paa Jesu Christi Grund
 Hver Lærdom spire sund
 Til Frugt for Evigheden!

Uddrag af Skolens Regnskab for 1873.

A. Vedkommende den egentlige Skolekasse.

Indtægt:

	Spd.	Skilf.
1. Beholdning efter Regnskabet for 1872	56	17
2. Kongsberg Kommunes Bidrag . . .	470	-
3. Statskassens Tilskud	2080	-
4. Do. Do. til Alderstillæg .	600	-
5. Skolepenge, Indtrædelsespeuge m. u.	588	93
6. Refusion og ifølge Decision	3	56
7. Examensgebyr af Privatist ved Af- gangsexamen	5	-
	<hr/>	<hr/>
	3803	46

Udgift:

	Spd.	Skilf.
1. Lærernes Lønninger	2345	180
2. Do. Alderstillæg	600	-
3. Lærerne i Tegning og Skrivning . .	99	20
4. Do. i Sang og Gymnastik	71	80
5. Godtgjørelse til Vikarier under Rek- tors Fraværelse som Censor	18	102
6. Regnskabsførerens Procenter	74	113
7. Pedellens Løn og Husleiegodtgjørelse	100	-
8. Bibliotheket	15	82
9. Undervisningsapparater: 9 forskellige Væggekarter	23	60
10. Naturaliesamlingen	-	72
11. Lys og Ved	16	-
12. Byskat, Grundleie og Brandkontingent	80	24
13. Forskjellige Udgifter	97	104
14. Fordeling af det indbetalte Examens- gebyr	5	-
15. Beholdning	254	9
	<hr/>	<hr/>
	3803	46

B. Bibliotheket vedkommende.

	Spd.	Skilt.
Efter Regnskabet for 1872 var Bibliotheket		
skyldig	13	54½
hertil Udgift i 1873	15	82
	<hr/>	<hr/>
	28	16½
Naar herimod opføres det for 1873 bevilgede		
Tilskud	30	-
faar Bibliotheket tilgode	<hr/>	<hr/>
	-	103½

Undervisningen i Skoleaaret.

Skolen har i Skoleaaret 1873 - 74 været ordnet som Middelskole med 3 toaarige Klasser, I—VI, og et samlet Antal af 126 ugentlige Undervisningstimer, som dens Lærere har havt at besørge.

De ugentlige Undervisningstimers Fordeling paa Lærefagene i hver af Skolens Klasser sees at følgende:

Timefordelingstabel

for 1873 - 74.

	1ste Klasse I og II 9-11 Aar I, I og II, II.			2den Klasse III og IV 11-13 Aar III, III og IV, IV.			3die Klasse V og VI 13-15 Aar V, V og VI, VI.		
	Religion		3		1	2			2
Modersmaal	5*	6		2	3	1	1	2	1
Tydske	5**		5	3	2	1	2	2	2
Latin for Latinlinien						L 7		L 7	
Engelsk for Engelsklinien						E 6		E 6	
Fransk, valgfrit							1	2	
Historie		3			3			2	1
Geografi		3			3			1	
Naturkundskab			2		2			2	1
Mathematiske Fag		4		2	4	2	3	3	3
Tegning			2	1		E 1		E 1	
Skrivning	3	2		2					
	8	21	9	11	19	L 11 E 11	7	L 22 E 22	8

* I første Halvaar.
** I andet Halvaar.

Desuden Sang: 2 Timer ugentlig og
 Gymnastik: 3 — — ,
 fordelte med Halvtimer paa Skolens 2 Afdelinger i hver
 af disse Fag.

Efter samme Timefordelingstabel er Planen for Sko-
 lens daglige Arbejde i næste Skoleaar 1874—75 udarbei-
 det, hvilken Plan er approberet af Kirke- og Undervis-
 nings-Departementet.

*Lærefagene og Undervisningstimerne Fordeling
 mellem Skolens Lærere.*

Rektor: Middelskolens 3die Klasse — V og VI:	
Modersmaal 4 T. ugentl.
Latin 7 - —
Fransk 3 - —
Historie 3 - —
2den Kl. — III og IV: Historie 3 - —
	<hr/>
	20 T. ugentl.
Adjunkt Saxild: Middelskolens 3die Kl. — V og VI:	
Geografi 1 T. ugentl.
Naturkundskab 3 - —
Mathematiske Fag 9 - —
2den Kl. — III og IV: Geografi 3 - —
Naturkundskab 2 - —
Mathematiske Fag 8 - —
1ste Kl. — II: Naturkundskab 2 - —
	<hr/>
	28 T. ugentl.
Adjunkt Bugge: Middelskolens 3die Kl. V og VI:	
Tydsk 5 T. ugentl.
2den Kl. — III og IV: Tydsk 6 - —
IV: Latin 7 - —
1ste Kl. — I og II: Modersmaal 5 - —
II: Tydsk 5 - —
	<hr/>
	28 T. ugentl.

Klasselærer, Cand. theol. Fr. W. Hansen: Middelskolens 3die Kl. — V og VI:

	Religion 2 T. ugentl.
2den Kl. — III og IV:	Religion 3 - —
	Modersmaal 6 - —
1ste Kl. — I og II:	Religion 3 - —
	Modersmaal 1 - —
	I: Modersmaal (Tydsk)	5 - —
	I og II: Historie 3 - —
	Geografi 3 - —
		<hr/>
		26 T. ugentl.

Timelærer, Cand. philos. Prahm: Middelskolens 3die Kl. — V og VI:

	Engelsk 6 T. ugentl.
2den Kl. — IV:	Engelsk 6 - —
1ste Kl. — I og II:	Regning 4 - —
		<hr/>
		16 T. ugentl.

Desuden har Undervisningen været besøgt af:

Guardein Steenstrup i Tegning i 3 Timer ugentlig.
Tilsynslærer ved Almueskolen Hoff i Skrivning
i 5 Timer ugentlig.

Organist Klewe i Sang i 2 Timer ugentlig.

Artilleri-Lieutenant Schultz i Gymnastik i 3
Timer ugentlig.

De i Skoleaaret gennemgaaede Undervisningspenssa.

Religion.

1ste Klasse — I: Bibelhistorie: Vogts lille Bibelhistorie fra Begyndelsen til "Lidt af Kirkens Historie". Katekismus de 5 Parter med Luthers Forklaringer og Bønnerne. Nogle Salmer efter Wexels Udvalg og

Guldbergs Salmebog. Det hellige Lands Geografi i Kørthed mundtlig gjennemgaaet.

— II: som I; desuden Hustavlen med enkelte Forbigaalsler.

2den Klasse — III: Bibelhistorie: Efter "Vogts Bibelhistorie for Borgerskoler" fra Skjærthorsdag og ud til Jerusalems Forstyrrelse. Forklaring: Fra Spørgsmaal 258 i 2den Parts 1ste Artikel ud 3die Artikel. Nogle Salmer efter Wexels Udvalg og Guldbergs Salmebog lærte udenad. Lukas' Evangelium fra Kap. 13 og ud paa Skolen oplæst og gjennemgaaet.

— IV: Som III med Undtagelse af Skriftlæsning og Salmer.

3die Klasse — V: Bibelhistorie: Efter "Vogts Bibelhistorie for Borgerskoler" fra Israels Rige § 75 til det nye Testamente. Forklaring: 2den Parts 2den og 3die Artikel. De fleste Søndagstexter gjennemgaaede.

— VI: som V. Desuden repeteret det væsentlige af det gamle Testamente; af det nye Testamente fra Begyndelsen til Skjærthorsdag og Brevene i sin Helhed, det væsentligste af Apostlernes Gjerninger repeteret.

Modersmaal.

1ste Klasse — I: Læseøvelser: Side 4—134, med Forbigaaelse af nogle Digte, samt 241—303 af 2den Del af Eriksens og Paulsens Læsebog med Øvelser som efter Planen.

Grammatiken væsentlig mundtlig, efter Løkkes Exempelsamling til og med Verbet.

Skriftlige Øvelser: Afskrift efter Bog, af noget Udenadlært, efter Diktat.

— II: Læseøvelser som Afdeling I, men 12 Blade mindre af Læsebogen.

Grammatik: Læst og repeteret "Kort Omrids af Modersmaalets Grammatik" af Løkke med tilsvarende Exempler af Exempelsamlingen.

Skriftlige Øvelser: Gjentfortælling, af og til Oversættelse fra Tydsk, enkelt Gang Diktat.

2den Klasse — III: Eriksens og Paulsens Læsebog 3die Del fra Side 258 til 315; derpaa repeteret "Fædrelandshistoriske Fortællinger" Side 49 160. Eleverne ere stadig blevne øvede i mundtlig Gjengivelse af det Læste. Digte og Prosastykker lærte udenad. — Grammatik: "Løkkes kort Omrids" ud; Analyse efter Løkkes Exempelsamling. — Skriftlige Øvelser: Det første Halvaar væsentlig Gjengivelse og Omskrivning af Digt til Prosa; det andet Halvaar desuden en Del frie Fortællinger. 1 Time ugentlig Diktat. — IV: Hvad Læsebog angaar som III. Løkkes Omrids suppleret med mundtlige Meddelelser. Skriftlige Arbejder: Omskrivning af Digt til Prosa, frie Fortællinger, Beskrivelser og Skildringer.

3die Klasse — V: Af Paulsens og Eriksens Læsebog Læsning og Gjennemgaaelse af de i forrige Skoleaar forbigaaede Læsestykker af Afsnittene: "Naturskildringer og Livsbilleder" samt "Kulturhistoriske Skildringer"; af Afsnittet: "Blandede Stykker" flere indtil S. 445; desuden udvalgte Læsestykker efter samme Læsebog af nogle af de vigtigste af Fælleslitteraturens og den nyere norske Literaturs Forfattere. Foredrag af enkelte Digte og prosaiske Stykker. Repetition af Grammatiken. Om "Troper" og "den gode Stils Egenskaber" efter Borgens Veiledning.

Af skriftlige Arbejder ere 23 i Aaret udførte af Disciplene; foruden Øvelser efter Borgens Veiledning fornemlig Beskrivelser og Skildringer.

— VI: Læsebogen og Grammatiken som V. Repetition efter Borgens Veiledning, navnlig om "Troper" og "Figurer". Om det jambiske og trochæiske Versemaal efter Løkkes Modersmaalets Grammatik til Skolebrug, 2det Tillæg.

22 skriftlige Arbejder ere i Aaret udførte. Af Opgaver ere givne:

Beskrivelser og Skildringer: Udflogten til Bæver. Vognen. Hunden. Katten eller Hunden hjemme. Det Besværlige i Sømandens Liv. Beskrivelse af Kongsbergs Kirke. Et Uveir. Hjemkomsten. Reiseselskabet. Jeg har ret nydt Landlivet. Forklaring af et bibelsk Billede: "Isak velsigner Jakob". Forklaring og Anvendelse af Ordsprog: "Man maa smede, medens Jernet er varmt" og "En Svale gjør ingen Sommer". Sammenligning mellem Hesten og Koen med Hensyn til deres Nytte for Menneskene, mellem Norge og Spanien med Hensyn til Naturforholde. "Ilden er en god Tjener, men en ond Herre". Regnens gavnlige og skadelige Følger.

Tydsck.

1ste Klasse — I: Knudsen: "Tydsck Elementar- og Læsebog" forfra til Side 33.

— II: Pag. 14—30 af Aalholms Læsebog. Dernæst af sammenhængende Stykker 18 Blade, hvoriblandt en Del Vers. Grammatik: Udvidet Læsningen af Formlæren efter Løkkes "Kortlattet tydsck Grammatik", saa at nu kun staar tilbage: 1. det naturlige Kjøen, 2. hvilke Substantiver, der tilhøre de forskjellige Deklinationer. Stile: Smaaøvelser efter Knudsens Stiløvelsebog.

2den Klasse — III: 29 Blade af Aalholms Læsebog. Grammatik: Repeteret hele Formlæren efter Løkkes "Kortfattet tydsck Grammatik". Stile efter Knudsen. — IV: 18½ Blad af Aalholms Læsebog. Grammatik: Læst det Manglende af Formlæren og derpaa repeteret denne. Af Syntaxeu læst indtil Adjektiverne, Alt efter Løkkes "Kortfattet tydsck Grammatik". Stile efter Knudsen.

3die Klasse — V: 25 Blade af Løkkes Læsestykker. Grammatik: Medtaget det Manglende af Formlæren;

dernæst repeteret enkelte Partier af samme. Af Syntaxen læst fra og med Verbet — ud, Alt i Hovedsagen efter Løkkes "Kortfattet tysk Grammatik". Stile efter Knudsen.

— VI: 27½ Blad af Løkkes Læsestykker. Af Grammatiken, hvor Løkkes "Kortfattet tysk Grammatik" er lagt til Grund, repeteret saavel Formlære som Syntax. Stile efter Knudsen.

Latin

2den Klasse — IV: Af Schmidts Elementærbog læst saagodtsom alle Exempler indtil Stykke 36; de norske Stykker oversatte mundtlig eller skriftlig; fra Stykke 36 til Fablerne læst og oversat udvalgte Exempler. Dernæst læst 30 Fabler.

Grammatiken: Alt Væsentligt af Bøiningslæren efter Madvig.

3die Klasse — V: De 3 første Bøger af Fædri Fabler. Den første Bog af Cæsars bell. Gall. Af Madvigs Grammatik er de vigtigste Dele af Formlæren repeteret og det nødvendige Nye medtaget. og af Syntaxen er Kasuslæren gennemgaaet. Ugentlig Stiløvelser efter Trojels Exempelsamling væsentlig til Indøvelse af Kasuslæren.

Engelsk.

2den Klasse — IV: Hedleys "Anvisning" fra Bøgnelsen til S. 94, — med Forbigaaelse af en Del af de engelske Øvelsesstykker. — Af "Lessons and Anecdotes" S. 168—200 (16 Blade). — Stile og Diktatøvelser en Gang ugentlig.

3die Klasse — V: Autenrieth "English Reader": Sammen med VI, men med Forbigaaelser (omtrent 30 Blade). — Løkkes "Kortfattet engelsk Grammatik". — Stile og Diktatøvelser en Gang ugentlig.
— VI: "English Reader" S. 28—105, 124—133,

124—133, 156—162, 290—307, 332—339 (57 Blade), samt nogle poetiske Stykker.

Kursorisk Læsning. — Grammatik som V. — Stile og Diktatøvelser som V en Gang ugentlig, dog tildels med forskellige Stileopgaver.

Fransk.

3die Klasse — V: Af Schmidts franske Elementarbog 1ste og 2det Afsnit Oversættelse og Retrovertering indtil Øvelsesstykket 91 med Tillægget om de almindeligste uregelmæssige Verber.

— VI: Borrings "Études littéraires" S. 1—20 og 98—106 samt af Ingerslevs franske Grammatik Formlæren.

Historie.

1ste Klasse — I: S. Petersens Lærebog i Norges Historie for Almueskolen fra Begyndelsen til Margreta S. 83. Det vigtigste af Nordmændenes hedenske Religionsbegreber mundtlig meddelt; Lærebogen er desuden stadig suppleret ved Fortællinger om de mere fremtrædende Personligheder og Tildragelser. Gennemgaaelsen af Oldtidens Historie med II har for denne Klasse været en mundtlig Undervisning med Benyttelse af Rhodes historiske Kart.

— II: Hvad Norges Historie angaar som I. Repereret nogle af de mere biografiske Fortællinger af Oldtidens Historie indtil Muhamed efter Nissens Lærebog; Rhodes historiske Kart benyttet ved Undervisningen.

2den Klasse — III: Af Nissens og Daae's Lærebog i Verdenshistorien for Middelskolen: Den gamle Historie fra "Cneius Pompeius" samt Middelalderens Historie indtil "Italien", S. 119—271 med Forbigaaelse af "Den spanske Halvøs Historie" og "Amerikas Opdagelse", S. 253—265.

— IV: Som III.

3die Klasse — V: Af Nissens og Daae's Lærebog: Den gamle Historie fra "Cneius Pompeius" samt Middelalderens Historie i samme Omfang som for 2den Klasse anført. Desuden de nordiske Rigers Historie efter Sigv. Petersens Lærebog for Middelskolen fra Kong Hans indtil "De nordiske Riger siden 1814".
— VI: Som V samt af den nyeste Tids Historie den franske Revolution og Begivenhederne efter 1815 efter de samme Lærebøger. Desuden Repetition af Historiens øvrige Tidsrum.

Geografi.

1ste Klasse — I: Hele Geograffen med Benyttelse af Siewers's Grundtræk af Jordbeskrivelsen for Begyndere.

— II: Som I.

2den Klasse — III: Daas "Udtog". Fra Mellem-Europas tyske Lande til Asien. Repeteret fra "Europa" til Byer i Kristiania Stift".

— IV: Som III.

3die Klasse — V: Daas "Udtog". Fra Byer i Norge til Asien.

— VI: Som V. Den hele Bog tillige repeteret.

Naturkundskab.

1ste Klasse — II: Ved Skoleaarets Begyndelse og Slutning Indsamling og Beskrivelse af Planter. Endvidere ved Hjælp af Tegninger eller Exemplarer fra Skolens Samlinger Beskrivelse af Hovedformerne i Hvirveldyrenes Række samt af enkelte Leddyr og Mineralier.

2den Klasse — III: Prosches Lærebog. Planteriget med Tillæg af Linnés System. Hvirveldyrenes Række.

— IV: Som III samt Leddyrenes Række.

3die Klasse — V: Christies Lærebog. Fra Begyndelsen til § 76. De vigtigste Mineralier og Bergarter efter Skolens Samling.

— VI: Repeteret Dyreriget og Planteriget efter Prosches Lærebog samt Mineralriget efter Skolens Samling. Af Fysik er den obligatoriske Del gennemgaaet og repeteret efter Christies Fysik.

Som valgfrit Pensum er læst, hvad der i Christies Lærebog er betegnet som saadant, dog saaledes, at enkelte Tillempninger ere foretagne i Afsnittet om Ligevægt og Bevægelse

Mathematisk Fag.

1ste Klasse — I: Regningsarterne med hele Tal.

— II: Regningsarterne med Brøk (ogsaa Decimalbrøk). Reguladetri ved Reduktion til Enheden.

2den Klasse — III: Regning. Repeteret Brøk. De 4 Species i Decimalbrøk. Enkelt og sammensat Reguladetri (hvorunder Rentesregning) ved Reduktion til Enheden. Delingsregning.

Geometriske Konstruktioner angaaende de i Saxilds Geometri indtil § 31 behandlede Gjenstande.

— IV: Regning Bonnevis Lærebog. De fire Regningsarter med Polygoner, Ligninger af 1ste Grad, Potenserne, Kvadratroduddragning. Praktiske Øvelser.

Geometriske Konstruktioner angaaende Tangenter samt Polygoners og Cirklers Udmaaling.

Geometri. Saxilds Lærebog fra Begyndelsen til § 24 med Forbigaaelse af de med Stjerne betegnede Steder.

3die Klasse — V: Regning. Bonnevis Lærebog. Fra Læren om Proportioner til Ligninger af 2den Grad. Praktiske Øvelser.

Plan-Geometri. Saxilds Lærebog. Fra § 24 til Enden med Forbigaaelse af de med Stjerne betegnede Steder. Praktiske Øvelser.

— VI: Regning. Bonnevis Lærebog fuldstændigt gennemgaaet og repeteret. Praktiske Øvelser.

Plan-Geometri. Saxilds Lærebog med Forbigaaelse af Læren om inkommensurable Størrelser.

Tegning.

1ste Klasse — II: Kontourtegning i Blyant efter Fortegninger af Joh. Finnes Uddrag af Prof. Hetsches Grundtræk i Tegnekunsten til Brug ved Elementærundervisningen.

2den Klasse — III: Kontourtegning efter Fricks Ornamentter og de simplere Dyrstudier af V. Adam.

— IV: Kontourtegning som Afdeling III og med Passer og Lineal efter Prof. Hetsch's Fortegninger saavel som simple Projektioner af Flader og Legemer optegnede paa Vægtavlen.

3die Klasse — V: Kontourtegning efter vanskeligere Ornamentter og Dyrstudier, samt med Passer og Lineal (Brettegning) efter opstillede Klodse i simple Stillinger.

— VI: Kontourtegning som Afdeling V og Brettegning efter mere sammensatte Stillinger af forskellige Klodse.

Skrivning.

1ste Klasse — I og II: Indøvet og repeteret de vigtigste Grundtryk, samt Øvelser i at binde Bogstaver sammen til Ord med Anvendelse af Taktmethoden. Senere Øvelse i latinsk Skrift efter Lærerens Opskrift og trykte Forskrifter.

Læsning af latinsk og gothisk Haandskrift efter de lettere Stykker i "Øvelsesbogen."

2den Klasse — III: Fortsat Övelse i latinsk Skrift efter Opskrift, trykte Forskrifter, Afskrift efter Bog og Lærerens Diktat.

Læsning især af gothisk Haandskrift efter de vanskeligere Stykker i "Övelsesbogen."

En Gang hver Uge har Disciplenes Stilebøger i 2den Kl. — IV og 3die Kl. — V og VI været forelagte Skrive-lærere til Bedømmelse af Haandskriften.

Middelskolens Afgangsexamen.

Til Middelskolens Afgangsexamen for indeværende Aar ville følgende 2 Elever af dens 3die Klasse — VI fremstille sig:

1. Tob Andreas Arveschoug Bryde, født den 8de Mai 1859 og Søn af afdøde Kjøbmand Andreas Bryde. Optaget i Mittel- og Realskolens Iste Fællesklasse i August 1867.
2. Harald Sigvart Möller, født den 27de November 1859 og Søn af Garvermester Andreas Möller. Optaget i Mittel- og Realskolens Iste Fællesklasse i August 1867.

Den skriftlige Del af denne Examen afholdes fra den 15de til den 18de Juni og den mundtlige Del begynder Onsdagen den 1ste Juli, begge samtidig med

Skolens Aarsexamen

overensstemmende med følgende Examenstabel:

Den skriftlige Examen:

Formiddag.

Mandag d. 15de Juni.	3die Klasse — V og VI	} Opgave i Modersmaal.
	2den — — III og IV	
	1ste — — I og II	

Tirsdag d. 16de Juni.	3die Klasse — V og VI	} Tydsk Stil.
	2den — — III og IV	

Onsdag d. 17de Juni.	3die Klasse — V L.	Latinsk Stil.
	3die — — V og VI E.	Engelsk Stil.

Thorsdag d. 3die Klasse	— V og VI	} Opgaver i Reg- ning og Kou- struktionstegning.
18de Juni. 2den	— III og IV	

Lørdag den 20de Juni Formiddag Kl. 11½
fremmøde Examinanderne ved Afgangsexamen for at ud-
føre Prøveskrifter og

Mandag den 22de Juni Formiddag Kl. 8, for at
udarbejde de Prøvetegninger, der skulle udføres for denne
Examen.

Lørdag d.
4de Juli. 3die Kl. — V og VI Geografi. Saxild.
2den - — III og IV Modersmal. Hansen.
1ste - — II Kl. II Naturkundsk. Saxild.

Mandag d.
6te Juli. 3die Kl. — V og VI Religion. Hansen. 3die Kl. — V og VI Tydsk. Bugge.
2den - — III og IV Geografi. Saxild.
1ste - — I og II Modersmaal. Bugge.

Tirsdag d.
7de Juli. 3die Kl. — V og VI E. Engelsk. Prahm.
2den - — III og IV. Naturkundsk. Saxild.
1ste - — II Tydsk. Bugge.
1ste - — I Tydsk. Hansen.

Onsdag d.
8de Juli. 3die Kl. — V og VI Naturkundsk. Saxild.
2den - — III og IV Tydsk. Bugge.
1ste - — I og II Historie. Hansen.

Examen begynder hver Formiddag Kl. 8 og hver Eftermiddag Kl. 4, naar der ikke er anført anden Tid i Tabellen

Udfaldet af Examen bekendtgjøres Lørdag den 11te Juli Formiddag Kl. 10. Derefter indtræde Sommerferien, der vedvare indtil Onsdag den 12te August, da Skolens Disciple fremmøde Kl. 11 Formiddag.

De til Optagelse i Skolen anmeldte Disciple fremmøde til Optagelsesprøve samme Dags Formiddag Kl. 8

Til at overvære den mundtlige Del af denne Skolens Afgang- og Aarsexamen tilligemed Bekjendtgjørelsen af dens Udfald har jeg den Ære paa Medlæreres og egne Vegne herved at indbyde Disciplenes Forældre og Foresatte samt Enhver, hvem Skolens Gjerning interesserer.

Kongsberg den 8de Juni 1874.

Joh. Graff.

